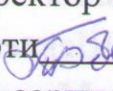

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної
військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

Кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-педагогічної
роботи **Марія БОДНАР**
«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОКАЛЬНА ПІДГОТОВКА

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань А Освіта

спеціальність А4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)
освітньо-професійна програма Середня освіта (Мистецтво. Музичне
мистецтво)

Робоча програма навчальної дисципліни «Вокальна підготовка» для студентів, які навчаються за спеціальністю А4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво). Кременець, 2025. 14 с.

Розробники:

Швидків Микола Львович – доцент кафедри мистецьких дисциплін та методики їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, доцент, Заслужений артист України.

Афанасенко Алла Миколаївна – старший викладач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Інна РАТИНСЬКА

ВСТУП

Зміст навчальної програми освітнього компонента «Вокальна підготовка» орієнтований на формування у здобувачів рівня професійних компетентностей у сфері вокального мистецтва. Курс сприяє вдосконаленню технічних і художньо-виконавських навичок, розвитку творчого потенціалу, аналітичного мислення, сценічної культури та педагогічної майстерності майбутніх учителів мистецтва, музичного мистецтва. Він передбачає підготовку фахівців, здатних ефективно реалізовувати вокально-педагогічну діяльність у закладах загальної середньої освіти у вокальних гуртках, ансамблях, творчих колективах.

Особливість курсу «Вокальна підготовка» полягає у засвоєнні сучасних принципів формування співацького голосу, опануванні методів раціонального використання голосового апарату, виробленні навичок роботи з дитячими голосами, а також у розвитку естетичного слуху, емоційної виразності та інтерпретаційних умінь. Магістранти вчаться поєднувати академічні та естрадні вокальні прийоми, аналізувати твори різних жанрів і стилів, формувати власну виконавську манеру.

Програма побудована на принципах науковості, системності, доступності, послідовності й практичної орієнтованості навчального процесу. Вона включає індивідуальні заняття, вокальні тренінги, концертно-виконавську практику та творчо-дослідницькі завдання, спрямовані на професійне зростання й самореалізацію здобувачів освіти.

Ключові слова: вокальна підготовка, постановка голосу, вокально-педагогічна діяльність, техніка співу, сценічна культура, творчий розвиток, професійна компетентність.

1. Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компоненту	
		Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3 ECTS	Галузь знань А Освіта	Нормативна	
		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 7	Спеціальність А4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)	1–2-й	1–2-й
		Семестр	
		2–3-й	2–3-й
		Лекції	
		-	-
Загальна кількість годин – 90 год.	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)	Практичні	
		30 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: 1 год. 2-й сем., 2 год. 3-й сем. аудиторних – 1,4 год. самостійної роботи студента – 2,8 год.	Освітній рівень: другий (магістерський)	Форма контролю	
		залік – 2 семестр; екзамен – 3 семестр	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 33,3 % / 66,7 %

для заочної форми здобуття освіти – 11,1 % / 88,9 %

2. Мета та завдання освітнього компоненту

Метою опанування навчальної дисципліни є розвиток і вдосконалення вокально-технічних, художньо-інтерпретаційних та аналітичних умінь магістрантів, а також формування їхнього естетичного світогляду через залучення до вокального мистецтва.

Програма навчальної дисципліни «Вокальна підготовка» створена відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти у межах галузі знань А Освіта за спеціальністю А4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво).

Завдання навчальної дисципліни передбачають формування у майбутніх учителів мистецтва/музичного мистецтва високого рівня вокально-виконавської та педагогічної майстерності, розвитку свідомого володіння голосовим апаратом, опануванні сучасних методів вокальної роботи з учнями різної вікової категорії, а також виховання художнього смаку, сценічної культури й творчої індивідуальності майбутнього педагога-музиканта.

У результаті вивчення курсу «Вокальна підготовка» в майбутніх учителів мистецтва, музичного мистецтва формуються такі програмні **компетентності**:

Інтегральна:

Здатність здобувача розв'язувати складні освітні завдання та проблеми у галузі загальної середньої освіти, що передбачає інноваційну діяльність, проведення науково-педагогічних досліджень сучасних проблем музичної педагогіки та характеризується комплексністю і невизначеністю умов організації освітнього процесу.

Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати й оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), творчо самовиражатися, поважати українську національну культуру та приймати обґрунтовані рішення; усвідомлювати значення національно-культурної самоідентичності.

ЗК 10. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

Фахові компетентності:

ФК 3. Здатність до поглиблення мистецько-педагогічних і психологічних знань необхідних для навчання мистецтву з урахуванням

вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти; розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК 7. Здатність демонструвати інструментально-виконавські, диригентсько-хорові та вокальні уміння у процесі фахової діяльності, здійснювати інтерпретацію музичних творів через художньо-образне осмислення змісту музики.

ФК 8. Здатність до глибокого відчуття, емоційного самовираження під час сприймання та відтворення музичних композицій, до усвідомленого ціннісного ставлення до мистецьких творів, рефлексії.

ФК 16. Здатність до безперервного особистісного зростання, постійної та систематичної роботи з удосконалення педагогічної майстерності; відповідально діяти з високим ступенем автономії.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. *Розуміє* значущість культури і мистецтва для виховання і розвитку особистості учня, *керується* у своїй діяльності цінностями світової і національної музичної культури, принципами полікультурної толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН 7. *Демонструє* музично-виконавські (інструментальні, диригентські, вокальні) уміння та навички. *Вміє* планувати процес підготовки музичного твору до виконавської інтерпретації, визначає та демонструє вміння вирішувати завдання репетиційного процесу задля досягнення якісних художньо-виконавських результатів.

ПРН 10. *Демонструє* організаторські вміння у процесі створення та керівництва музичними колективами; *складає* програми концертних виступів (сольних і ансамблевих), *добирає* музичний репертуар відповідно віку учнів і з урахуванням їх власних артистичних переваг, особливостей слухацької аудиторії та завдань музично-виховної діяльності.

ПРН 15. *Виявляє* емоційну чутливість, здатність до рефлексії та ціннісного ставлення до музичних творів різних епох, стилів і жанрів, *уміє* відтворювати, інтерпретувати, аналізувати й пояснювати їхній ідейний та художньо-образний зміст. *Використовує* музично-виконавську майстерність під час проведення уроків мистецтва, а також у мистецько-виховній діяльності.

ПРН 16. Критично *оцінює* особистісно-професійний потенціал, власну педагогічну майстерність, *обирає* ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 год. / 3 кредити ECTS

3. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Інструктивно-технічний матеріал, вивчення програмового репертуару.

Модуль передбачає систематичну роботу над розвитком високого рівня вокальної підготовки магістрантів. Основна увага приділяється вдосконаленню дихальної та резонансної техніки, артикуляційної точності, контролю голосового апарату та регістрів. Важливим напрямом є формування вокально-слухових навичок, зокрема розвитку чуття інтонаційної точності, уміння аналізувати музику та оцінювати власне і чужі виконання, а також сприймати гармонійні й мелодійні структури.

Робота у межах модуля спрямована на інтеграцію технічних, художньо-виразних і інтерпретаційних умінь, формування навичок контролю темпу, динаміки та фразування, а також передачі художнього задуму твору. Особлива увага приділяється розвитку самостійності у творчій діяльності, критичного самоаналізу та застосуванню сучасних методик постановки голосу, що забезпечує комплексне підвищення професійної майстерності магістра у сфері вокального мистецтва.

Тема 1. Вокаліз, ансамбль, вокальний твір із супроводом.

Тема 2. Вивчення шкільного пісенного репертуару (6-7кл.).

Змістовий модуль 2. Сольне виконання програми.

Модуль спрямований на поглиблену роботу магістрантів над розвитком технічної досконалості та художньо-виразних умінь у сольному вокальному виконанні. Студенти опановують контроль дихання та резонансу, удосконалюють артикуляцію, інтонаційну точність, темпоритмічну стабільність, динамічну гнучкість та кольорову палітру голосу. Велика увага приділяється розвитку здатності передавати емоційно-художній зміст твору, аналізувати його структуру та інтерпретувати різні музичні жанри й стилі.

Програма передбачає формування самостійності у підготовці творів, розвиток умінь критичного оцінювання власного виконання та пошуку оптимальних методів вдосконалення техніки та виразності. Студенти працюють над виробленням індивідуального виконавського стилю, поєднанням академічних і естрадних вокальних прийомів та застосуванням педагогічних знань у практичній діяльності.

Особливий акцент робиться на поєднанні вокальної техніки, сценічної культури та методичних умінь, що дозволяє майбутнім фахівцям ефективно реалізовувати себе як виконавців, педагогів і дослідників у сфері музичного мистецтва. Завдяки цьому студенти формують комплексну професійну

компетентність, необхідну для роботи в освітніх закладах різного рівня та творчих колективах.

Тема 3. Вокаліз, обробка укр. нар. пісні або твір із супроводом (арія, романс).

Тема 4. Вивчення шкільного пісенного репертуару (8-9 кл.).

Тема 5. Письмова анотація на пісню шкільного репертуару.

Змістовий модуль 3. Інструктивно-технічний матеріал, вивчення програмового репертуару.

Модуль передбачає продовження систематичної роботи над вдосконаленням технічної підготовки магістрантів. Основна увага приділяється закріпленню навичок дихальної та резонансної техніки, точності артикуляції, контролю голосового апарату та регістрів. Студенти поглиблено працюють над розвитком вокально-слухових умінь: інтонаційної точності, музичного аналізу та оцінювання власного і чужого виконання, а також сприйняття гармонійних і мелодійних структур. Модуль спрямований на поєднання технічних, художньо-виразних і інтерпретаційних умінь, контроль темпу, динаміки та фразування, а також передачу художнього задуму твору. Особлива увага приділяється розвитку самостійності у творчій діяльності та застосуванню сучасних методик постановки голосу, що забезпечує комплексне підвищення професійної майстерності магістра у сфері вокального мистецтва.

Тема 6. Вокаліз, ансамбль, вокальний твір із супроводом інструменту.

Тема 7. Вивчення шкільного пісенного репертуару (8-9 кл.).

Змістовий модуль 4. Сольне виконання програми.

Модуль спрямований на поглиблену роботу над сольним виконанням програмового репертуару. Студенти опановують контроль дихання та резонансу, удосконалюють артикуляцію, інтонаційну точність, темпоритмічну стабільність, динамічну гнучкість та колористику голосу. Велика увага приділяється розвитку здатності передавати емоційно-художній зміст твору, аналізувати його структуру та інтерпретувати різні музичні жанри й стилі. Програма передбачає розвиток самостійності у підготовці творів, критичного оцінювання власного виконання та пошуку оптимальних методів вдосконалення техніки та виразності. Студенти працюють над формуванням індивідуального виконавського стилю, поєднанням академічних і естрадних вокальних прийомів та застосуванням педагогічних знань у практичній діяльності.

Тема 8. Вокаліз; арія, романс або обробка укр. нар. пісні, твір із супроводом.

Тема 9. Вивчення шкільного пісенного репертуару (5-7 кл.). Письмова анотація на пісню шкільного репертуару.

Змістовий модуль 5. Сольне виконання програми. Модуль передбачає закріплення та поглиблення навичок сольного виконання, отриманих у попередніх модулях. Студенти відпрацьовують техніку дихання, контроль голосового апарату та реєстрів, вдосконалюють артикуляцію, інтонаційну точність, темпоритмічну стабільність та динамічну гнучкість. Особлива увага приділяється розвитку виконавської та емоційної виразності, а також умінню передавати зміст твору. Програма спрямована на формування індивідуальної виконавської манери, поєднання академічних та естрадних прийомів, а також критичного самоаналізу і самостійної роботи над репертуаром.

Модуль забезпечує завершальний етап підготовки магістрантів до виконання сольного репертуару на високому професійному рівні та розвитку комплексної компетентності виконавця, педагога і дослідника у сфері вокального мистецтва.

Тема 10. Арія, романс.

Тема 11. Авторський твір; обробка укр. нар. пісні.

Тема 12. Шкільний пісенний репертуар під власний супровід.

4. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма здобуття освіти				заочна форма здобуття освіти			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Інструктивно-технічний матеріал, вивчення програмового репертуару								
Тема 1. Вокаліз, ансамбль, вокальний твір із супроводом.	9		3	6	9		1	8
Тема 2. Вивчення шкільного пісенного репертуару (6-7 кл.)	9		3	6	9		1	8
Усього годин за Зм.м 1	18		6	12	18		2	16
Змістовий модуль 2. Сольне виконання програми								
Тема 3. Вокаліз, обробка укр. нар. пісні або твір із супроводом (арія, романс).	6		2	4	6		0.6	5
Тема 4. Вивчення шкільного	6		2	4	6		0.6	5

пісенного репертуару (8-9кл.).								
Тема 5. Письмова анотація на пісню шкільного репертуару.	6		2	4	6		0.6	6
Усього годин за Зм. м 2	18		6	12	18		2	16
Змістовий модуль 3. Інструктивно-технічний матеріал, вивчення програмового репертуару								
Тема 6. Вокаліз, ансамбль, вокальний твір із супроводом інструменту.	9		3	6	9		1	8
Тема 7. Вивчення шкільного пісенного репертуару (8-9 кл.).	9		3	6	9		1	8
Усього годин за Зм. м 3	18		6	12	18		2	16
Змістовий модуль 4. Сольне виконання програми								
Тема 8. Вокаліз; арія, романс, або обробка укр. нар. пісні, твір із супроводом.	9		3	6	9		1	8
Тема 9. Вивчення шкільного пісенного репертуару (10-11 кл.). Письмова анотація на пісню шкільного репертуару.	9		3	6	9		1	8
Усього годин за Зм. м 4	18		6	12	18		2	16
Змістовий модуль 5. Сольне виконання програми								
Тема 10. Арія, романс.	6		2	4	6		0.6	5
Тема 11. Авторський твір; обробка укр. нар. пісні.	6		2	4	6		0.6	5
Тема 12. Шкільний пісенний репертуар під власний супровід.	6		2	4	6		0.6	6
Усього годин за Зм. м 5	18		6	12	18		2	16
Загальна кількість годин	90		30	60	90		10	80

5. Теми практичних занять та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Інструктивно-технічний матеріал, вивчення програмового репертуару	7	2
2.	Сольне виконання програми	7	3
3.	Інструктивно-технічний матеріал, вивчення програмового репертуару	8	2
4.	Сольне виконання програми.	8	3
	Разом	30	10

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Інструктивно-технічний матеріал.	20	25
2.	вивчення програмового репертуару	20	26
3.	Сольне виконання програми.	20	29
	Разом	60	80

7. Методи навчання

Пояснення, розповідь, ілюстрація, самостійна робота студентів, творче завдання, стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, виконання творчих завдань, навчальні дискусії.

8. Методи і форми контролю

Денна форма навчання: Екзамен – 3 сем. залік – 2 сем.

Заочна форма навчання: Екзамен – 3 сем. залік – 2 сем.

Форма підсумкового контролю: залік, екзамен.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль							Екзамен	Сума
Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5				
T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5	5	5	5	5	5	5	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
2. Завдання для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів.
4. Мультимедійні презентації за змістом тем.

11. Рекомендації щодо зарахування результатів видів неформальної/інформальної освіти у межах навчального курсу

Види неформальної/інформальної освіти	Форма підтвердження	Можливий зарахований результат
Участь у майстер-класах, творчих лабораторіях, воркшопах з інструментального чи вокального виконавства	Сертифікат, свідоцтво, лист-підтвердження	Зараховується як часткове засвоєння теми «Сольне виконання програми» (інструментальне та/або вокальне)
Проходження курсів підвищення кваліфікації або тренінгів із техніки вокалу, естрадного співу, інструментальної інтерпретації музичних творів	Сертифікат, довідка, відеозапис, фото, інше	Зараховується як засвоєння теми «Вокаліз, ансамбль, вокальний твір із супроводом» або теми «П'єса танцювального характеру»
Участь у всеукраїнських чи міжнародних конкурсах, фестивалях, мистецьких проєктах	Диплом, подяка, сертифікат, відеозапис, фото	Зараховується як засвоєння теми «Вокаліз, обробка укр. нар. пісні або твір із супроводом (арія, романс)» або у межах теми «Сольне виконання» (п'єса танцювального характеру або кантилена твір)
Навчання у приватного педагога або участь у студіях при мистецьких центрах	Рекомендація викладача, довідка про навчання	Зараховується як засвоєння теми «Вокаліз, ансамбль, вокальний твір із супроводом»
Самостійне опрацювання навчально-методичних матеріалів, відеоуроків, онлайн-курсів із техніки гри чи співу	Звіт про самостійне навчання, відеозапис виконання	Зараховується у межах засвоєння змістового модулю «Практикум шкільного пісенного репертуару»
Самостійна концертна або виконавська діяльність (участь у виступах, сольних концертах, онлайн-заходах)	Відеозапис, афіша, відгуки, посилання на виступ	Зараховується як засвоєння змістового модулю «Сольне виконання програми» з інструментально-виконавської або вокальної підготовки
Створення власних творчих проєктів (аранжувань, обробок, каверів, вокально-інструментальних композицій)	Відео-, аудіозапис, опис проєкту	Часткове зарахування змістового модулю «Практикум шкільного пісенного репертуару» або теми «Авторський твір; обробка української народної пісні»

Участь у неформальних музичних колективах (ансамблях, гуртах, вокальних групах)	Рекомендація керівника, запис виступу	Зарахування теми «Формування навичок підбору на слух» та/або «Вокаліз, ансамбль, вокальний твір із супроводом інструменту»
Самостійне вивчення репертуару, підготовка програм для виступів, участь у конкурсах чи фестивалях	Звіт, рецензія або рекомендація викладача, відеозапис	Часткове зарахування змістового модулю «Сольне виконання програми» та/або теми «Вокаліз; арія, романс або обробка української народної пісні, твір із супроводом»

12. Рекомендована література:

Основна

1. Афанасенко А. М. Лекції з постановки голосу. Кременець : ВЦ, КОГПА, 2022. 31 с.
2. Афанасенко А. М. Особливості вокального формування і розвитку дитячого голосу : методичні рекомендації. Кременець : ВЦ, КОГПА, 2022. 25 с.
3. Афанасенко А. М. Основи володіння співацьким диханням на початковому етапі навчання в класі постановки голосу : методичні рекомендації. Кременець : ВЦ, КОГПА, 2019. 35 с.
4. Афанасенко А. М. Навчальний пісенний репертуар в курсі постановки голосу (пісні, романси) : навч.-метод. посіб. / [упор. А. Афанасенко, І. Харамбура, О. Пуцик]. Кременець : ВЦ, КОГПА, 2019. 120 с.
5. Бондаренко Т. О. Сучасні методики постановки голосу в класі вокалу : навчальний посібник. Київ : Видавництво КМУ, 2016. 168 с.
6. Кравченко О. В. Методика постановки голосу у студентів музичних спеціальностей : навчальний посібник. Київ : Видавничий центр "Академія", 2015. 152 с.
7. Петрова Н. І. Вокальна техніка та розвиток голосу : практичний посібник для викладачів і студентів. Львів : Видавництво ЛНУ, 2014. 184 с.
8. Сердюк Л. М. Фонопедична методика та вправи для розвитку співочого голосу. Харків : ХНПУ, 2013. 120 с.
9. Швидків Г. Р. Вокальні твори С. Монюшка та Ф. Шопена в курсі постановки голосу : навчальний посібник. Рівне : видавець Олег Зень, 2016. 96 с.
10. Швидків М. Л. Навчальний репертуар для баритона в класі постановки голосу : навчальний посібник (гриф МОНМС України, лист від 01.02.2012 р., № 1-11-1245 Ш 355). Кременець: ВЦ КОГП ім. Т. Шевченка, 2012. 138с.

Допоміжна

1. Базиликута Б. Українські пісні та романси. Ноти. Львів : Каменяр, 2009. 101 с.
2. Барвінський В. Колядки і щедрівки для фортепіано зі словесним текстом [Ноти] / упор. О. Смоляк. Тернопіль : Збруч, 2007. 24 с.

3. Збірник пісень з акомпанементом для 1-2 класів / упор. Л.М. Єлагіна. Харків : Веста : Видавництво «Ранок», 2014. 120 с.
4. Збірник пісень з акомпанементом для 3-4 класів / упор. Л.М. Єлагіна. Харків : Веста : Видавництво «Ранок», 2013. 144 с.
5. Кренців Я. Сольний спів. Сопрано : вокально-педагогічний репертуар Фільц. Київ : Музична Україна, 2015. 160 с.
6. Лопатинський Я. Сміються, плачуть солов'ї [Ноти] / упор. М. Логойда. Львів : Спів Митуси, 2010. 68 с.
7. Лопатинський Я. Солоспіви [Ноти]. Львів : Спів Митуси, 2009. II збірка. 66 с.
8. Лопатинський Я. Солоспіви [Ноти]. Львів : Спів Митуси, 2011. III збірка. 72 с.
9. Печенюк М. А. Дзвінкі голоси. Музична хрестоматія. Пісенний матеріал. 8-ий клас [для шкіл різного типу навчання] : навч.-метод. посіб. Тернопіль : СМП «АСТОН», 2012. 164 с.
10. Смик О. Отакі ми є [Ноти] : репертуарний збірник зі словесним текстом. Луцьк : Волинь, 2014. 36 с.
11. Українські колядки для ансамблів бандуристів зі словесним текстом [Ноти] / упор. О. Герасименко-Олійник. Львів, 2009. 44 с.
12. Фільц Б. Зацвіла в долині червона калина [Ноти] / упор. О. Хлебнікова. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008.
13. Фільц Б. Золоте весельце. Хори і пісні для дітей мол. шкільного віку [Ноти]. Тернопіль : Астон, 2007.
14. Фільц Б. Солоспіви на вірші Теодори Савчинської-Латик [Ноти] / упор. Уляна Молчко. Стрий : Щедрик, 2007. 21 с.
15. Хоралець Т.А. Використання вокальних вправ під час навчання сольного співу. Мистецтво в школі. 2011. № 4 (28). С. 2–3.
16. Швидків Г.Р. Українські народні пісні та романси в курсі постановки голосу : навчальний репертуарно-методичний посібник [Ноти]. Рівне : Перспектива, 2005. 130 с.
17. Шимко С. Є. Підвищення рівня розвитку співацького голосу студентів педвузу як результат застосування фонетичного методу: метод. посіб. Кременець: РВЦ КОГПІ ім. Тараса Шевченка, 2005. 108 с.
18. Юцевич Ю. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу : навч.-метод. посіб. [для викладачів і студентів, учителів шкіл різного типу]. Київ : ІЗМН, 2008. 158 с.

13. Інформаційні ресурси

<https://www.free-scores.com/download-sheet-music.php?pdf=51814#play>
<https://dlib.indiana.edu/variations/scores/song.html>